

GODIŠNJI SEMINAR 2019

POPIS IMOVINE I OBAVEZA I RAČUNOVODSTVENI
I PORESKI TRETMAN RAZLIKA

Stefan Popović

28.11.2019.

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Pojam popisa i njegov značaj

- Skup aktivnosti koje se sprovode sa ciljem utvrđivanja stvarnog stanja imovine i obaveza entiteta
- Može imati manji ili veći stepen složenosti i može trajati duže ili kraće u zavisnosti od veličine i prirode poslovanja
- Bitna pretpostavka adekvatnog upravljanja imovinom
- Ima značajnu ulogu pri kontroli rada računopolagača

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Zakonska regulativa

- Zakon o računovodstvu (“Službeni glasnik RS” br. 62/2013 i 30/2018)
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem (“Službeni glasnik RS” br. 118/2013 i 137/2014)
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (“Službeni glasnik RS” br. 84/2004, 86/2004 – ispr., 61/2005, 61/2007, ..., 72/2019)

Zakonska regulativa

- Uredba o količini rashoda (kalo, rastur, kvar i lom) na koji se ne plaća porez na dodatu vrednost (“Službeni glasnik RS” br. 124/2004)
- Uredba o količini rashoda (kalo, rastur, kvar i lom) na koji se ne plaća akciza (“Službeni glasnik RS” br. 137/2004, 109/2009, 96/2012, 88/2017 i 119/2017)
- Zakon o akcizama (“Službeni glasnik RS” br. 22/2001, 80/2002, ..., 4/2019 – usklađeni din. izn.)

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Vrste popisa

Možemo razlikovati nekoliko vrsta popisa u zavisnosti od toga da li posmatramo sa aspekta učestalosti (redovnosti) ili aspekta obuhvata popisa

Prema učestalosti (redovnosti) sprovođenja

- Redovan godišnji popis
- Kontinuirani popis
- Vanredni popis

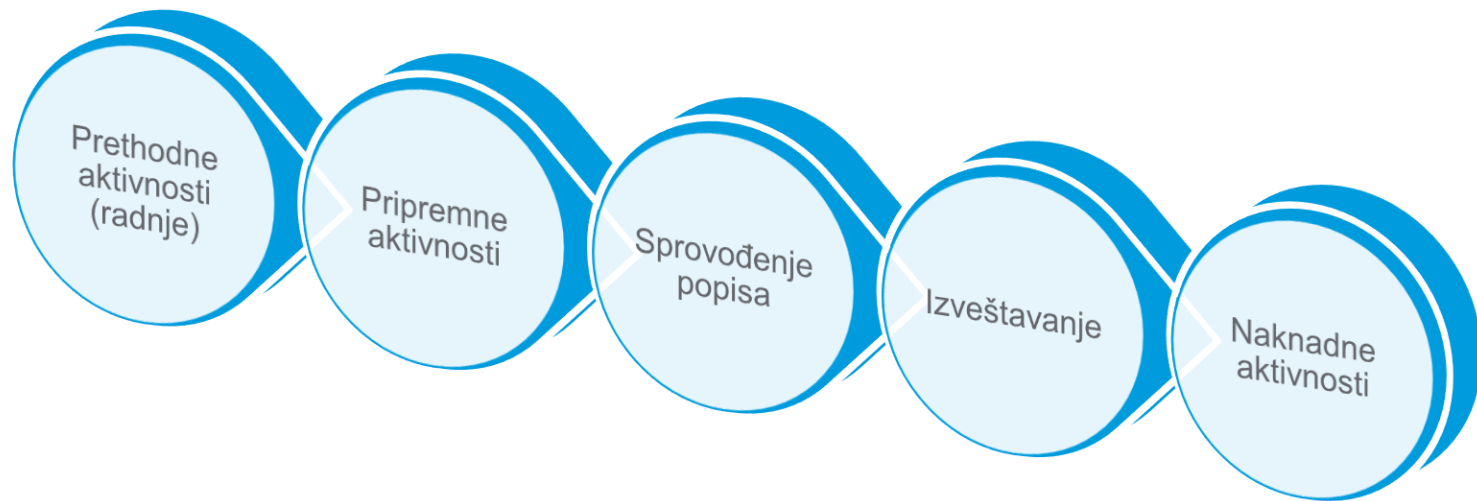
Prema obuhvatu

- Potpuni popis
- Delimični popis

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Faze postupka popisa

Popis kao svojevrsan proces (skup aktivnosti) možemo podeliti u nekoliko faza:

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Faze postupka popisa

Prethodne aktivnosti (radnje)

- Obuhvataju usklađivanje prometa i stanja na računima glavne knjige sa odgovarajućim pomoćnim (analitičkim) evidencijama
- Glavni akteri – zaposleni u računovodstvu
- Sprovode se pre popisa
- Preduslov za nesmetano obavljanje popisa

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Faze postupka popisa

Pripremne aktivnosti

- Formiranje popisne dokumentacije
  - Donošenje odluke o popisu
  - Imenovanje popisnih komisija
  - Uputstvo za sprovođenje popisa

- Ažuriranje evidencija
  - Knjiženje
  - Štampanje popisnih lista
  - Dostavljanje popisnih lista popisnim komisijama

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

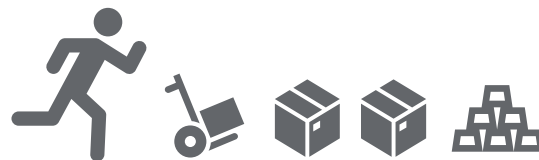
Faze postupka popisa

Pripremne aktivnosti

- Sačinjavanje planova rada
  - Bliže određivanje aktivnosti i rokova
  - Dostavljanje planova organu upravljanja
  - Razmatranje potrebe za angažovanjem stručnog lica
- Priprema imovine
  - Grupisanje
  - Slaganje
  - Razvrstavanje
  - Označavanje

Popisne komisije

Računopolagači

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Faze postupka popisa

Sprovođenje popisa (popisivanje ili inventarisanje)

Utvrđivanje stvarnog stanja imovine u opipljivom (materijalnom obliku)

- Brojanjem
- Merenjem
- Vaganjem
- Očitavanjem stanja sa merača
- Množenjem sa specifičnom težinom...

Utvrđivanje stvarnog stanja obaveza i imovine u nematerijalnom obliku

Uvidom u evidencije i relevantne računovodstvene isprave

- Svođenje stanja na 31. decembar (ukoliko je popis sproveden ranije ili kasnije) i utvrđivanje razlika

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Faze postupka popisa

Izveštavanje

- Popisne komisije sačinjavaju izveštaje o sprovedenom popisu
- Organ upravljanja razmatra Izveštaje o sprovedenom popisu
- Donosi Odluku o usvajanju Izveštaja

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Faze postupka popisa

Naknadne aktivnosti

- Dostavljanje kompletne popisne dokumentacije službi računovodstva
- Računovodstveno obuhvatanje utvrđenih razlika u skladu sa Odlukom o usvajanju izveštaja o popisu
- Okončanjem ove faze knjigovodstveno stanje imovine i obaveza se svodi na stvarno stanje

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Predmet popisa

- Celokupna imovina i obaveze entiteta ili samo deo
- Prema Pravilniku o načinu i rokovima vršenja popisa predmet popisa su sledeće vrste imovine:
  - Nematerijalna imovina
  - Nekretnine, postrojenja i oprema
  - Investicione nekretnine
  - Biološka sredstva
  - Zalihe materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe
  - Stalna sredstva namenjena prodaji
  - Finansijski plasmani i potraživanja
  - Gotovinski ekvivalenti i gotovina, ali i
- Dugoročne i kratkoročne obaveze

Računovodstveni i poreski tretman razlika utvrđenih popisom

- Nakon sprovedenog popisa i utvrđenih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja
- Računovodstveno obuhvatanje razlika sprovodi se knjiženjem na kontima propisanim Pravilnikom o kontnom okviru (574 – Manjkovi, 674 – Viškovi, 983 – Otpis, manjkovi i viškovi zaliha učinaka)
- Odstupanja knjigovodstvenog od stvarnog stanja se mogu javiti iz različitih razloga:
  - Usled manipulacije – rastur, lom
  - Usled prirodnih procesa – kalo, sušenje, isparavanje
  - Usled više sile – požar, poplava
  - Usled nepažnje i nemara računopolagača

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Računovodstveni i poreski tretman razlika utvrđenih popisom

- Od uzroka nastanka manjka zavisi i računovodstveni i poreski tretman manjka
- Ukoliko računopolagač nije svojim postupcima doveo do nastanka manjka, računovodstveno obuhvatanje s
- e vrši u okviru konta 574 (ili konta 983 ako entitet vodi pogonsko računovodstvo), u suprotnom – računovodstveno obuhvatanje se vrši u okviru konta 221
- PDV na manjak se obračunava u skladu sa Zakonom o PDV-u i Pravilnikom o utvrđivanju šta se smatra uzimanjem i upotrebom dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika...

Računovodstveni i poreski tretman razlika utvrđenih popisom

- Obveznik koji redovnim ili vanrednim popisom utvrdi manjak, a ne može taj manjak da pravda višom silom ili na neki drugi način propisan internim aktom, treba da obračuna PDV na utvrđeni manjak ukoliko je prilikom nabavke tih dobara imao pravo na odbitak prethodnog poreza
- PDV na manjak se ne obračunava ukoliko entitet utvrdi manjak dobara, pri čijoj nabavci nije imao pravo odbitka prethodnog poreza, kao i na manjak nastao kao posledica dejstva više sile

Popis imovine i obaveza i računovodstveni i poreski tretman razlika

Računovodstveni i poreski tretman razlika utvrđenih popisom

- Viša sila – neizbežan, vanredni ili nepredvidivi događaj, nastao van entiteta (spoljni događaj) na koji entitet nije mogao da utiče (zemljotres, elementarne nepogode, požari, poplave i sl.)

- Nastanak manjka usled više sile dokazuje se raznim zapisnicima nadležnih organa ili osiguravajućih društava

A decorative header consisting of three horizontal lines in brown, green, and blue. On the left side, there are two vertical bars, one green and one blue, stacked vertically.

Hvala na pažnji!